

Høgskolen i Telemark

Den norske golfspilleren

Noen empiriske kjennetegn

Jan Ove Tangen

Forord

I denne rapporten presenteres en del empiriske kjennetegn av den norske golfspilleren. Gjennom en medlemsundersøkelse foretatt av Norges Golfforbund i samarbeid med undertegnede, og lagt til rette for og gjennomført elektronisk av Questback, foreligger det nå informasjon om norske golfspilleres sosiale bakgrunn, deres fysiske aktivitetsnivå både på og utenfor banen, motiver for å spille, hvilke kostnader de har i forbindelse med golfen osv.

I tekstdelen av rapporten blir de viktigste funnene presentert og kommentert. I tabelldelen vil de som måtte være interessert kunne finne tabeller og detaljert informasjon om de ulike spørsmålene og fordelingen på de ulike svaralternativene som det vises til i tekstdelen.

Undersøkelsen var viktig å få gjennomført både av faglige og strategiske grunner. Dels var det nødvendig å samle inn en del data for å kunne beregne golfens samfunnsøkonomiske helsegevinst. Dels var det viktig å få fram en del fakta om den norske golfspilleren som kunne brukes for å slå hull på noen myter om hvem golfspillerne er over for både myndigheter og allmenheten. Og dels var det viktig å få mer eksakt kunnskap om NGFs egne medlemmer; kunnskap som kunne legges til grunn for det videre arbeidet med å utvikle og utbre golfspillet i det norske samfunnet.

Det som måtte finnes av feil og mangler står undertegnede ansvarlig for.

Jan Ove Tangen

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmenvitenskaplige fag

3800 Bø i Telemark

November 2012

Innledning

Golf har lenge blitt assosiert med, og kritisert for, at den har vært forbeholdt de bedrestilte, de med best økonomi og høyeste utdanning. Lenge var nok det riktig, men ting tyder på at dette har endret seg. I dag hevdes det at golf blir spilt av omtrent alle befolkningsgrupper og i alle kanter av landet og har blitt en folkesport. Er det virkelig tilfellet? Dessverre foreligger det få samfunnsvitenskapelige undersøkelser av golfens vekst og utbredelse i Norge og hvilke faktorer som kan ligge bak dette. Tangen og Istad så på det som en form for ryktespredning (2012). Andre studier har sett nærmere på golfen som folkesport (Bergsgard, 1993; Kleppen, 1998). De kunne dokumentere at selv om «folkeligheten» i økende grad kjennetegnet golfmedlemmenes sosiale status, var det fortsatt igjen et visst preg av at deltakelse i golf var knyttet til de midlere og øvre sosiale lag. Sæther (2006) var som Bergsgard opptatt av å avdekke golfspilleres økonomiske, kulturelle og sosiale kapital. Men han var spesielt opptatt av om kapitalformene slo ut i holdninger til å ekskludere eller inkludere andre. Han kom fram til at om folkeligheten kom til uttrykk i golfen, så var det i første rekke gjennom en overveiende positiv holdning til å inkludere nye i dette spillet. Ottesen (2007) studerte nærmere hva slags sosialt felleskap ble etablert i en golfklubb og hvilke betydning deltakelse i golf hadde for den enkelte. Både handicapsystemet og etiketten var viktig for opplevelse av felleskapet. Melbye (Melbye, 2009) forsøkte å avdekke mekanismene som ligger bak det å begynne med golf og så fortsette med spillet. Hun fant at gleden ved å delta var viktigere for å fortsette enn en mulig helseeffekt.

I en kvalitativ og kvantitativ undersøkelse av Tangen (2005) ble det gjennomført en mindre spørreundersøkelse på åtte golfbaner på Øst- og Sør-Vestlandet. Her ble en del kjennetegn ved «den norske golfspilleren» presentert. Yrkesmessig kom den største gruppen fra «salg, service og omsorgsykker» (27,8 %). Hva gjelder utdanning, hadde den norske golfspilleren i gjennomsnitt høyere utdanning enn i den norske befolkning. De fleste golfspillerne (43 %) hadde tidligere idrettserfaring. Mange (over 67 %) kom fra svært idrettsinteresserte familier. Litt over 50 % spilte i handicapkategori 4 eller 5 (henholdsvis 18,5 – 26,4 og 26,5 – 36,0)¹. De fleste spilte med venner (29,7 %) eller familie (29,5 %). Det mest givende ved golfen var at det ga mosjon (19,9 %), ga naturopplevelser/frisk luft (17,1 %) og det sosiale miljøet (16,4 %). Noen de samme tingene fant Rafoss (2007) i sin undersøkelse av Skjomen Golfpark i Narvik kommune. Han fant også at banen ble mest brukt av hjemmespillere, de fleste reiste mer enn 21 km med bil for å komme til anlegget og åtte av ti sitter på eller kjører bil til banen. Reisetid og tilgjengelighet ble opplevd som de største barrierene for å bruke anlegget.

Noen av de overnevnte funnene blir bekreftet i Levekårsundersøkelsene fra 2004 og 2007 (Vaage, 2009). Her ble det også stilt noen få spørsmål om golf². Disse ble så koblet til spørsmål om klasse målt som utdanning og inntekt. Undersøkelsen fant at de som spilte golf og tennis ikke kom fra de husholdningene med høyest utdanning og inntekt. De idrettene som korrelerte mest med høy utdanning og inntekt var langrenn og friluftsliv. Hovedkonklusjonen i denne undersøkelsen var at befolkningens valg av fysiske aktiviteter og idrett i stor grad ikke korrelerte med kjennetegn på sosial klasse.

Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig omfattende og representative data som dokumenterer golfens omfang og utbredelse i ulike befolkningsgrupper. Vi vet for lite om hvem den norske

¹ «Handicapkategori» er en betegnelse på spillernes ferdighetsnivå. Den blir omtalt nærmere senere.

² <http://www.ssb.no/samfunnspeilet/utg/200405/06/index.html> [read November 22nd 2011]

golfspilleren er. Det er etter hvert blitt et økende behov både i golfens organisasjoner og den offentlige forvaltning å få vite mer om dette. I forbindelse med en analyse av golfens samfunnsøkonomiske helseverdi (Tangen, 2012) framkom det et behov for å vite mer presist om hvem den norske golfspilleren er, hvor ofte han eller hun spiller, hva slags idrettserfaring vedkommende har, hvor mye penger brukes på idretten, hvorfor vedkommende spiller golf, er vedkommende fysisk aktiv på andre måter osv. For å kunne komme fram med mere pålitelige svar i den nevnte analysen, ønsket Golfforbundet å gjennomføre en representativ undersøkelse av den norske golfspilleren.

Det foreliggende notatet oppsummerer de viktigste funnene fra denne undersøkelsen. Det som måtte framgå av forskjeller mellom grupper er ikke signifikanstestet i og med at dette ikke er en utvalgsundersøkelse, men en totalundersøkelse (se under «Metodiske refleksjoner»). Resultatene presenteres dels via stolpediagram og dels summarisk gjennom prosenter med henvisning til de opprinnelige tabellene som er presentert i et eget tabellvedlegg.

Metodiske refleksjoner

Ved innmelding i en golfklubb kan man oppgi en epostadresse, eller legge den til senere. Den blir lagret i en medlemsdatabase, Golfbox. Det gir en unik anledning til å kunne stille aktuelle spørsmål til disse golfspillerne via epost. Det ble gjort i dette tilfellet. Spørsmål ble utformet av Norges Golf forbund i samarbeid med undertegnede. Spørsmålene ble klargjort for elektronisk distribusjon av Questback som også sto for den faktiske gjennomføringen. Questback klargjorde også en rådatafil som ble konvertert om til en Excel-fil. Denne ble så importert til statistikkprogrammet SPSS som ble brukt for å analysere dataene.

Det ble sendt ut epost til i overkant av 94 000 medlemmer over 16 år. Noe over 27 000 medlemmer svarte. Det gir en svarprosent på i overkant av 28 prosent³. Questback hevder det er noe mer enn hva som er vanlig i denne type undersøkelser. Like fullt kan svarprosenten fra en statistisk synsvinkel være noe lav. Det kan innebære et problem for å kunne si noe om alle norske golfspillere, ikke minst hvis de som svarer ikke er representative for den totale populasjonen av medlemmer. Det skal vi diskutere i neste underkapittel. På den annen side vil det at så mange som 27 000 svarer kunne gi sikrere resultater enn i en undersøkelse hvor utvalget er kun på 1 500 respondenter. Det sistnevnte er en mer vanlig utvalgsstørrelse i kvantitative spørreundersøkelser.

I en undersøkelse av alle i en populasjon, en såkalt totalundersøkelse, vil de tallene som framkommer i prinsippet være absolutte eller endelige resultater. Prosentfordelingen vil vise eksakte fordelinger på ulike variabler i populasjonen. Om man hadde gjort en totalundersøkelse av den norske befolknings fysiske aktivitetsnivå, og funnet at 20 prosent oppga at de var fysisk aktive, så var dette det tallet vi kunne forholde oss til. I en utvalgsundersøkelse derimot, vil tallene måtte leses med forbehold, dvs. at det endelige resultatet vil ligge innenfor visse intervaller eller feilmarginer avhengig av utvalgets størrelse. Om vi hadde spurt et utvalg på 1600 personer ville feilmarginene være på $\pm 2,5$ prosent⁴. Hadde vi som i totalundersøkelsen spurt om hvor fysisk aktive de var og fant et gjennomsnitt på 20 prosent, ville tallet i populasjonen ligge mellom 17,5 prosent og 22,5 prosent. I en totalundersøkelse er det med andre ord ikke behov for å diskutere representativitet og generalisering. Av samme grunn er det derfor heller ikke behov for å bruke statistiske mål for å angi feilmarginer, teste hypoteser, beregne korrelasjoner osv. I den foreliggende undersøkelse fikk alle medlemmene tilsendt spørreskjemaet via epost. I prinsippet har vi derfor en totalundersøkelse. Men i og med at svarprosenten er forholdsvis lav, velger vi likevel å betrakte respondentene i denne undersøkelsen som et utvalg. Våre vurderinger vil derfor gjøres med forbehold om at respondentene kanskje ikke er representative på alle variablene og at generaliseringer gjøres med den samme forsiktighet man vil måtte utvise i utvalgsundersøkelser.

Utvalgets representativitet - foreløpig vurdering

Vanligvis diskuteres et utvalgs representativitet i de tilfellene hvor utvalget er trukket som et sannsynlighetsutvalg, dvs. der hvor hver enhets sannsynlighet for å bli trukket ut er kjent. I og med at denne undersøkelsen baserer seg på elektronisk innsamling administrert av Questback sitter vi igjen med et utvalg framkommet gjennom selvseleksjon. Det vil si at respondentene selv har valgt å delta eller ikke. Det kan føre til store skjevheter i materialet; så store at undersøkelsens verdi svekkes

³ Se tabell 1 for detaljer.

⁴ En utdyping av dette finnes i de fleste lærebøker i samfunnsvitenskapelige metode. Feilmarginene som er oppgitt her er knyttet til 95 prosent konfidensnivå.

betydelig om det ikke kan sannsynliggjøres at utvalget ut fra noen nøkkelvariabler «likner» på populasjonen. Det er det som her skal gjøres.

I og med at vi har elektronisk informasjon om omtrent alle golfspillere gjennom at de er registrert i Golfbox med data om kjønn, fødselsår, handicap, innmeldelsesdato, klubb og postnummer har vi en mulighet for å sjekke representativiteten på utvalget ut fra disse nøkkelvariablene. I den grad utvalget ikke avviker nevneverdig fra populasjonen på disse variablene vil vi hevde at vi har et representativt utvalg og ville kunne gi en tilfredsstillende beskrivelse av «den norske golfspilleren» ved hjelp av de andre spørsmålene og variablene vi nå har samlet inn.

La oss først se på variabelen «kjønn». Tabell 1 viser fordelingen på kvinne og mann i populasjonen og i utvalget.

Tabell 1: *Fordeling av kjønn i populasjon og utvalg.*

Kjønn	Populasjon	Utvalg
Kvinne	24,3	22,5
Mann	75,7	77,5
Total	100	100
(N)	94830	27278

Vi ser at det er ikke store skjevheter mellom populasjon og utvalg. Kvinner er noe underrepresentert (1,8 prosent) i utvalget, men ikke så mye at det er grunn til å vekte denne forskjellen.

I tabell 2 har vi satt inn gjennomsnittsverdiene for variablene handicap (HCP), fødselsår innmeldelsesdato.

Tabell 2: *Gjennomsnittsverdier i fødselsår, HCP og innmeldelsesdato i populasjon og utvalg.*

Variabel	Populasjon	Utvalg
Fødselsår	1964	1960
HCP	34,4	29,6
Innmeldelsesdato	01.06.2005	23.10.2004

Utvalget er i gjennomsnitt noe eldre enn populasjonen, har et noe bedre HCP og har meldt seg inn i en golfklubb ca. trekvart år tidligere. Altså ikke store forskjeller. Her må man huske på at kun de over 16 år er med. Det gjelder både i populasjonen (de som fikk epost) og utvalget (de som svarte på epost). Fødselsåret i den totale medlemsmassen vil derfor bli noe høyere og gjennomsnittsalderen noe lavere siden de under 16 år også inngår her.

Sammenlikning av utvalg med populasjon på fylke (omgjort fra postnummer) vil også kunne gi en indikasjon på hvorvidt utvalget er representativt. Tabell 3 forteller oss av det også her er små avvik mellom utvalg og populasjon.

Tabell 3: *Fordeling på fylke i populasjon og utvalg.*

Fylke	Populasjon	Utvalg
Oslo	20,9	18,7
Akershus	21,5	20,9
Østfold	5,6	6
Hedmark	1,8	2,4
Oppland	1,8	2,1
Buskerud	6	6
Vestfold	6,3	7,2
Telemark	2,1	2,1
Rogaland	9,6	9,6
Vest-Agder	2,8	3
Aust-Agder	1,5	1,5
Hordaland	7,8	7,7
Sogn og Fjordane	0,8	0,8
Møre og Romsdal	2,6	2,7
Sør-Trøndelag	3,8	4,3
Nord-Trøndelag	1,4	1,5
Nordland	2	1,9
Troms	0,8	1
Svalbard ⁵	0	0
Finnmark	0,5	0,6
Annet	0,4	0,4
Total	100	100

Oslo og Akershus er svakt underrepresentert, mens Vestfold er svakt overrepresentert. Vi finner heller ikke her noen grunn til å vekte denne variabelen.

Vi kunne også ha sjekket representativiteten på klubbnivå. Det ble ikke gjort fordi det ville være betydelig mer arbeidskrevende enn hva vi mente var nødvendig på bakgrunn av hva vi allerede kunne si om representativiteten til utvalget.

Konklusjon: denne analysen viser at utvalget avviker ikke nevneverdig fra populasjon. Vi har ingen garanti for at utvalget kan avvike fra populasjonen på andre variabler enn det som er vurdert her. Men det har vi ingen mulighet til å finne ut. Vi tror likevel at det er grunn til å hevde at utvalget er representativt for populasjonen «norske golfspillere».

⁵ Noen få spillere kommer fra Svalbard. Men de er så få at de ofte ikke slår ut på prosentfordelingene. Der de slår ut vil de ikke bli tillagt vekt fordi antallet er så lite.

Korrigeringer av data

Ved nærmere gransking av dataene så vi at på spørsmålene om kostnader ved golfspill var det en del urimelig høye tall. F. eks. på spørsmål om hva man hadde av totale utgifter til medlemskap per år, kunne vi observere at en respondent hadde oppgitt kr 390 015 000, altså 390 millioner. Det er klart urimelig og må skyldes en feil, enten i den elektroniske avlesningen eller i selve besvarelsen. En annen hadde oppgitt at vedkommende betalte kr 20 001 000 – 20 millioner – i greenfee. Også et klart urimelig svar. Vi gikk derfor inn i rådataene og kunne se at disse beløpene egentlig besto av to utgiftsposter, medlemskap og andel/aksje, med henholdsvis kr 3 900 til medlemskap og 15 000 til andel/aksje eller kr 2 000 til greenfee og kr 1 000 til utstyr. Det fantes flere slike «sammenslåinger» av data. Hva dette skyldes har verken Questback eller vi noen forklaring på. Tallene måtte endres, hvis ikke ville våre utregninger av aritmetisk gjennomsnitt bli alt for høye. Det lot seg imidlertid ikke gjøre å endre disse tallene på annen måte enn å gjøre det manuelt. En visuell og manuell inspeksjon av dataene ble foretatt for å registrere de tilfellene hvor det var innlysende at tallene var for høye. Verdiene ble endret i tråd med dette.

Vi erfarte også i denne inspeksjonen at det var tall som var høye, men som likevel kunne være reelle. Noen medlemmer hadde oppgitt ganske høye summer på personlige kostnader i forbindelse med golfspillet. F. eks. har noen oppgitt at de bruker kr 200 000 på greenfee. De fleste vil kanskje oppfatte dette som overdrevent høye kostnader. Forklaringen kan være at noen har drevet gjøn med oss. Men vi kan ikke se bort fra at beløpene også kan være reelle. Vi har ikke hatt mulighet for å kontrollere dette. Vi vet imidlertid at en del medlemmer bor deler av året i utlandet, og er muligens medlemmer, eller spiller på baner som innebærer slike kostnader. Vi har derfor ikke korrigert disse tallene.

Slike høye, men ikke urealistisk høye tall, medfører at det aritmetiske gjennomsnittet for hele utvalget på enkelte utgiftsposter blir til dels betydelig høyere enn om «høykostnadsmedlemmene» hadde blitt fjernet. Vi kunne derfor ha benyttet et annet mål for sentraltendens, nemlig median. Median deler fordelingen i to slik at femti prosent ligger til venstre for medianverdien og femti prosent til høyre. Dette målet er ikke like følsomt som gjennomsnittet for enkelte høye verdier. Vi har i dette notatet likevel valgt å benytte kun aritmetisk gjennomsnitt fordi de fleste lesere av dokumentet kjenner til og vet om hva det forteller. Median er ikke et like kjent mål.

På spørsmål om familiens bruttoinntekt står vi overfor et annet unøyaktighetsproblem. Tallene fra golfspillerne er hentet inn gjennom et spørreskjema med grove kategorier og kanskje uten at respondentene sjekker tilstrekkelig hva familien faktisk hadde som brutto inntekt da undersøkelsen ble foretatt og som ble oppgitt i selvangivelsen. Et viktig spørsmål da er hvorledes dette slår ut i svarene? Ut fra metodelitteraturen er vet vi at respondenter er tilbøyelige til å oppjustere sosialt ønskerverdige forhold, og nedtone sosialt uønskede forhold. Det kan føre til at våre respondenter oppgir en bruttoinntekt som er høyere enn hva de har oppgitt i selvangivelsen. Om vi sammenlikner med offentlig statistikk slik som tall fra SSB - som bygger på tall fra skattedirektoratet - kan det derfor forekomme avvik.

Empiriske kjennetegn

I dette kapitlet skal vi presentere de svar respondentene har gitt på de spørsmålene som ble stilt. I tillegg til å presentere fordelinger for hele utvalget, vil eventuelle forskjeller mellom kjønn, alder og handicapkategori⁶ bli presentert. Vi opererer med følgende kategorier på de sistnevnte bakgrunnsvariablene:

- *Kjønn:*
mann – kvinne
- *Alder:*
16 – 19 år
25 – 26 år
26 – 39 år
40 – 54 år
55 – 69 år
Over 70 år
- *Handicapkategori:*
Handicapkategori 1: Under 4,5
Handicapkategori 2: 4,5 - 11,4
Handicapkategori 3: 11,5 - 18,4
Handicapkategori 4: 18,5 - 26,4
Handicapkategori 5: 26,5 - 36,0
Handicapkategori 6 (klubbhandicap): 37 til 54

I de fleste tilfeller vil også relevante forskjeller på fylkesnivå bli presentert (omkodet fra postnummer). Derigjennom vil vi kunne si noe om hva som karakteriserer den norske golfspilleren. For oversiktens skyld har vi lagt de fleste tabeller som viser detaljene i et eget tabellvedlegg.

Vi så i forrige avsnitt at mer enn 75 prosent av medlemsmassen er menn. Tar vi utgangspunkt i hele populasjonen (94 000) så ble den norske golfspilleren i gjennomsnitt født i 1964, dvs. at vedkommende er 48 år⁷. Den norske golfspilleren spiller på et HCP på 34,4; meldte seg inn på forsommeren 2005 og bor fortrinnsvis i Akershus eller Oslo. I utvalget var tallene noe annerledes (se foran i metodeavsnittet).

Gjennom undersøkelsen har vi fått informasjon om en del andre forhold som karakteriserer den norske golfspilleren. Vi har valgt å organisere disse ut fra overskrifter som «sosiale bakgrunnsdata», «omfang av golfspill», «annen fysisk aktivitet», «tidligere idrettserfaring», «motiver», «kostnader» og «andre forhold». Der hvor det er sammenliknbare funn fra andre undersøkelser blir dette gjort fortløpende.

⁶ Vi benytter Norges Golfforbunds egne handicapkategorier.

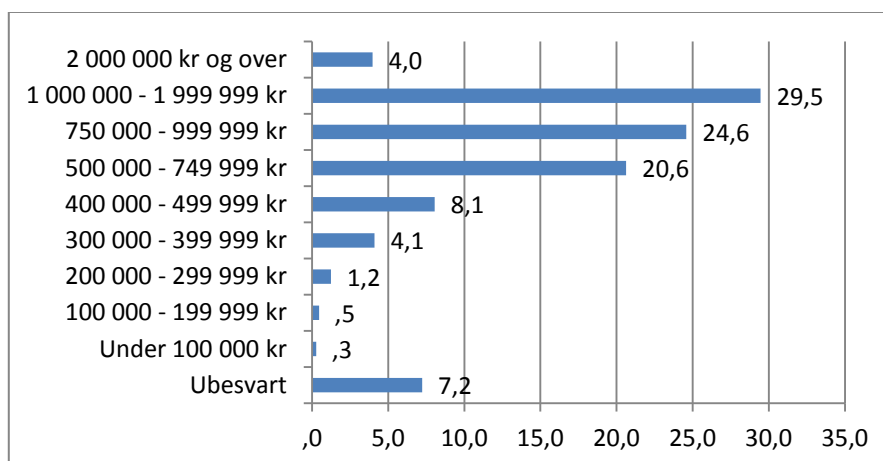
⁷ Her må det understrekes at medlemmer under 16 år ikke er med i undersøkelsen. Hadde de vært det ville gjennomsnittsalderen vært noe lavere.

Sosiale bakgrunnsdata

Av tab v1 i tabellvedlegget ser vi at mer enn 70 prosent er yrkesaktive, over 19 prosent er pensjonister og nærmere 3 prosent er skoleelever/studenter⁸. Nærmere 2/3 har universitets- og høgskoleutdanning, 32,6 prosent 4 år eller mer, 30,1 prosent 2-3 års universitets- og høgskoleutdanning (tab v2).

Hva med inntektsnivået blant medlemmene? Vi spurte hva som var familiens samlede bruttoinntekt. Figur 1 viser fordelingen.

Fig 1: Familiens brutto årsinntekt, i prosent

Medlemmene krysset selv av for hvilke inntektsgruppe de hørte hjemme i. Vi ser at i underkant av 30 prosent av medlemmene er i en familie med brutto årsinntekt på over 1 million kroner. Nesten 25 prosent av medlemmene er familiens brutto årsinntekt i kategorien 750 000 – 999 999 kr, mens litt over 20 prosent befinner seg i kategorien 500 000 – 799 000 kr.

Hva forteller dette om golfspillerens plassering i den sosiale lagdelingen? Er golfspill for de bedrestilte slik mange lenge har hatt en oppfatning om? Våre tall og andre undersøkelser tyder ikke på det. Den norske levekårsundersøkelsen fra 2007 (Vaage 2009) viser at det var liten forskjell i utbredelsen av golfspill blant de som bare hadde grunnskole og de som hadde universitets- og høgskoleutdanning (5 versus 7 %). Forskjellen var langt større i aktiviteten "skitur". Mens 36 % av de som hadde bare grunnskoleutdanning hadde gått på skitur, var andelen blant de med lang universitets- og høgskoleutdanning 77 %.

Inntektsfordelingen vi har anvendt er relativt grov og omtrentlig. Men om den brukes for å beregne familiens gjennomsnittlig bruttoinntekt finner vi at den er ca. 920 000 kroner⁹. I den norske befolkning var brutto gjennomsnittsinntekt for en husholdning nærmere 640 000 i 2010¹⁰. Forskjellen mellom disse tallene kan delvis forklares som tidligere nevnt gjennom våre kategoriers omtrentlighet

⁸ Husk at kun medlemmer over 16 år ble spurt om å delta. Denne aldersgruppens andel av den totale medlemsmasse er derfor underrepresentert i våre tall.

⁹ Denne er regnet ut fra midtpunktet i hver kategori, multiplisert med antallet i hver kategori, summert og beregnet gjennomsnitt (Se Ottar Hellevik «Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap», 1977 s 199f).

¹⁰ <http://www.ssb.no/ifhus/tab-2012-03-08-02.html>

og respondentenes mulige tilbøyelighet til å oppjustere sin inntekt i sosiale sammenhenger som dette. Forskjellen indikerer likevel en viss forskjell mellom golfspillere og gjennomsnittsbefolkningen med henblikk på familiens eller husholdningens bruttoinntekt.

Sammenhengen mellom fysisk aktivitet/idrett og inntekt i det norske samfunnet indikerer at golf ikke skiller seg spesielt ut. I Levekårsundersøkelsen fra 2007 går det også fram ulike former for fysisk utfoldelse varierer med husholdningsinntekt (Vaage 2009). Blant de som hadde en husholdningsinntekt på under 250 000 kroner var det fire prosent som spilte golf, mens det for de andre og høyere husholdningsinntektsgruppene var det mellom fem og syv prosent som drev med denne idretten. Den mest utøvde aktiviteten var skitur. I gruppen "under 250 000" var det 31 prosent som gikk skitur sammenliknet 67 prosent i den gruppen som hadde en husholdningsinntekt på "over 600 000". Det er altså mest skigåing blant de med høyeste husholdningsinntekt.

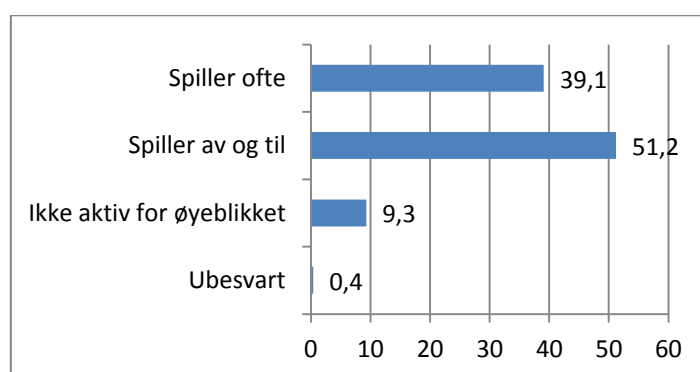
Heller ikke om vi ser på sammenhengen mellom organisert idrett og inntekt avviker golfspillere seg fra medlemmer i norsk idrett generelt. I en undersøkelse av Enjolras og Wollebæk (2010) slås det fast at i 2007 «... var 62 prosent av den høyeste inntektsklassen medlemmer av en idrettsforening mens 27 prosent av den laveste inntektsklassen var medlemmer» (s 27). De hevder at høy inntekt, høy utdanning, heltidsansettelse og god helse øker sannsynligheten for å være medlem i norsk idrett.

Disse bakgrunnsdataene tyder på at den norske golfspilleren ikke helt likner på en gjennomsnittlig Ola eller Kari Nordmann. Men det gjør ikke medlemmer i andre deler av norsk organisert idrett heller. Vi kan derfor si at den norske golfspilleren er som medlemmer i norsk idrett generelt; heltidsansatt yrkesaktiv, godt utdannet og med god inntekt

Omfang av golfspill

Medlemmer i norske golfklubber er i hovedsak aktive medlemmer. Under 10 prosent oppgir at de ikke er aktive for øyeblikket. Over 50 % sier de spiller av og til, mens 39 prosent spiller ofte (fig 2).

Fig 2: Medlemmenes golfaktivitet, i prosent

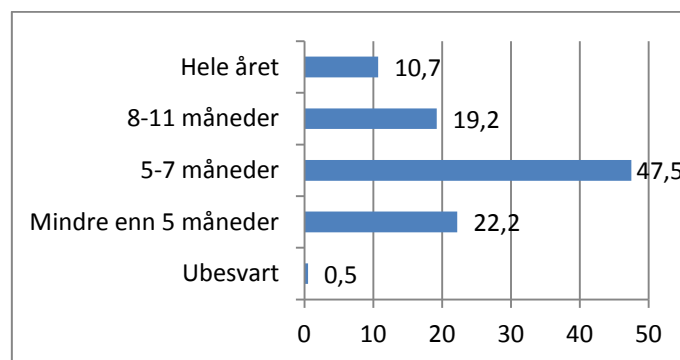

Menn spiller i større grad enn kvinner «ofte» (40,3 % og 35,2 %, tab v3a). I forhold til alder finner vi den største gruppen som «spiller ofte» blant de over 70 år (50,8 %, tab v3b). Deretter kommer gruppen «55-69 år» (43,9 %). I forhold til handicap er de med lavest handicap de som spiller oftest. Den mest aktive gruppen er «handicapkategori 2» (74 %), deretter «handicapkategori 1» (69 %, tab

v3c). Den minst aktive er «handicapkategori 6». Fordelt på fylke er det golfmedlemmer i Hedmark (45,8 %), Vestfold (45,4 %) og Telemark (45,3 %) som spiller oftest (tab v3d).

Hvor lang er sesongen for norske golfspillere? Fig 3 viser svarfordelingen.

Fig 3: Sesongens varighet, i prosent

Som vi ser så varer golfsesongen 5-7 måneder for neste 50 prosent av medlemmene. For over 22 prosent varer den mindre enn 5 måneder og for 19 prosent 8-11 måneder. For de fleste menn og kvinner varer sesongen 5-7 måneder (henholdsvis for 47,8 % og 46,4 %, tab v4a). Slik er det i de tre eldste aldersgruppene også (fra 26 år og eldre, tab v4b). Men et interessant funn i forhold til alder må nevnes. For nesten 38 % i den eldste aldersgruppen (over 70 år) varer sesongen mer enn 8 måneder. For aldersgruppen «55-69 år» er det over 34 % som har en like lang sesong. I forhold til handicap er det flest i handicapkategori 4 som oppgir at deres sesong varer 5-7 måneder (51,7 %). For de fleste i handicapkategori 1 (nesten 56 %) varer sesongen mer enn 8 måneder (tab v4c). For nesten 60 prosent av rogalendingene varer sesongen mer enn 8 måneder. Dette gjaldt også for nesten 35 prosent av medlemmene i Hordaland, Vestfold og Østfold (tab v4d).

Nesten 40 % sier de spiller mer enn 5 rene 9-hullsrunder per måned mens over 32 prosent spiller mellom 2-4 slike runder per måned (tab v5a). I gjennomsnitt spiller norske golfmedlemmer 3,84 runder per måned på en 9-hullsbane. I forhold til kjønn ser vi at kvinner spiller oftere 9-hulls runder enn menn (tab v5b). Nærmere 44 % av kvinnene spiller mer enn 5 runder pr måned, mens tallet for mennene er noe over 37 %. Over 50 % av den eldste aldersgruppen spiller mer enn 5 9-hulls runder, mens over 42 % i aldersgruppen 55-69 år gjør det samme (tab v5c). Litt overraskende spiller handicapkategori 1 flest 9-hullsrunder (tab v5d). Over 30 % i denne gruppen spiller 8 runder eller mer pr måned. Finnmark er det fylket hvor det spilles flest 9-hulls runder. 37 % spiller mer enn 8 slike runder pr måned (tab v5e).

Over 40 prosent av medlemmene oppgir at de spiller 5 rene 18-hullsrunder eller mer per måned i sesongen. Noe over 28 prosent spiller mellom 2-4 runder (tab v6a). I gjennomsnitt spiller norske golfspillere 3,96 runder på en 18-hullsbane. Det er mennene som oftest spiller 18-hulls runder (tab v6b). Over 41 % spiller mer enn 5 slike runder i måneden. Til sammenlikning spiller over 38 % av kvinnene tilsvarende. Det er også de to eldste aldersgruppene som spiller flest 18-hulls runder; over 47 % i aldersgruppen «55-69 år» og over 44 % i aldersgruppen «over 70» (tab v6c). I forhold til handicap spiller over 50 % av handicapkategori 2 mer enn 8 slike runder (tab v6d). Deretter følger handicapkategori 1. Når det gjelder 18-hulls runder spilles det oftest i Vestfold. Over 30 % av spillerne her spiller med en 8 runder pr måned (tab v6e).

I gjennomsnitt spiller norske golfspillere ca. en 9-hullsrunder og en 18-hulls runde i uka. Vi kan også se dette som enten tre 9-hullsrunder per uke eller en og en halv 18-hullsrunder per uke.

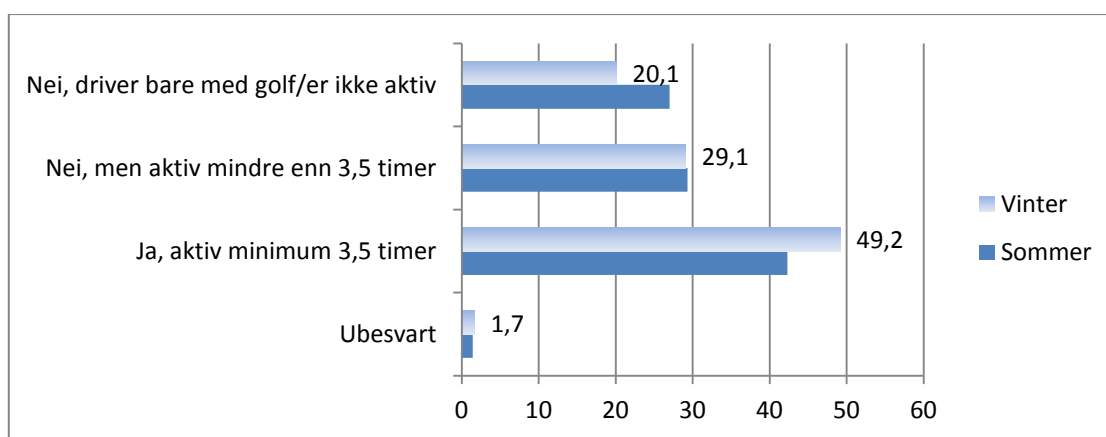
Det foreligger dessverre ikke undersøkelser som sier noe om hvor ofte og mye medlemmer i andre særforbund spiller og trener sammenliknet med golf. Det vi kan slå fast er at aktivitetsnivået i golf er over det som myndighetene anbefaler av ukentlig aktivitet for å kunne gi bedre helse (Tangen, 2010). Vi vet også at kun rundt 20 prosent av befolkningen er så aktive (Breivik et al., 2010).

Men ikke nok med det. Golfspillere er også fysisk aktiv på annen måte ut over golfspillet, både sommer og vinter.

Annen fysisk aktivitet

Golfspillere er altså aktive i utenom golfspillingen. Vi spurte om de var aktive i andre idretter/aktiviteter enn golf, både i sommerhalvåret og vinterhalvåret. Figur 4 viser svarfordelingen.

Fig 4: Fysisk aktivitet utenom golf, i prosent

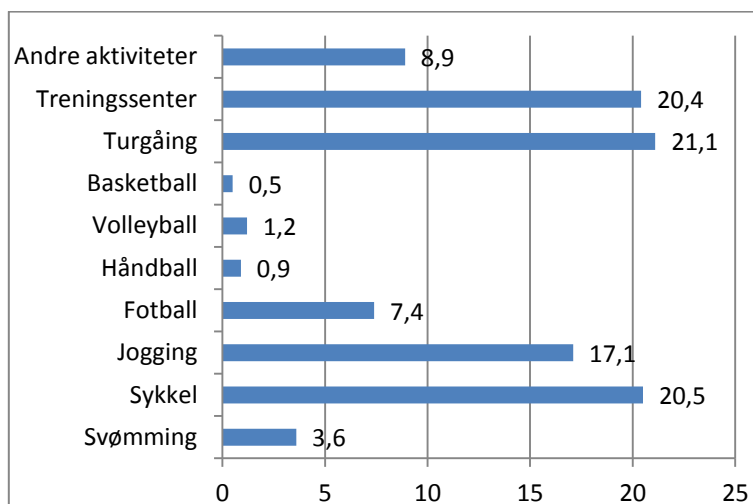
I sommerhalvåret er mer enn 42 prosent aktive i andre fysiske aktiviteter enn golf i minimum 3,5 timer slik at de blir svette. Nesten 30 prosent er aktive, men ikke over 3,5 timer. 27 prosent sier de bare har golf som aktivitet på sommerhalvåret (tab v7a). I vinterhalvåret er neste halvparten av medlemmene aktive i andre fysiske aktiviteter enn golf i minimum enn 3,5 timer slik at de blir svette. Nesten 30 prosent er aktive, men ikke fullt så aktive. Kun 20 prosent oppgir at de ikke driver med noen aktivitet på vinterstid (tab v8a).

Menn er noe mer fysisk aktiv enn kvinner (42,8 % versus 40,8 %) om sommeren (tab v7a), mens kvinnene er litt mer aktive enn menn på vinteren (49,6 % versus 49,1 %, tab v8a). I forhold til alder oppgir over 70 prosent i aldersgruppen 20-25 år at de sommerstid er så aktive i mer enn 3,5 timer slik at de blir svette (tab v7b). I den yngste aldersgruppen, 16-19 år, er andelen over 64 prosent. Andelen i de ulike aldersgruppene faller med økende alder, slik at det bare er nærmere 28 prosent blant de som er 70 år eller mer som er så aktive. Det samme mønsteret gjentar seg for fysisk aktivitet i vinterhalvåret. Aldersgruppen 20-25 er mest aktiv, og aldersgruppen 16-19 er nest mest aktiv (tab v8b). Men en viktig forskjell er viktig å legge merke til. For alle gruppene, med unntak av aldersgruppen 20-25 hvor aktivitetsnivået synes stabilt, er andelen som er aktiv minimum 3,5 timer økende vinterstid. For den eldste gruppen øker andelen til nesten 40 prosent. Ser vi dette i lys av hcp viser det seg at handicapkategori 1 har størst andel av de som er aktive minimum 3,5 timer om sommeren (53,1 %), dernest handicapkategori 6 (48,1 %, tab v7c). I vinterhalvåret øker aktiviteten

noe. Fortsatt er handicapkategori 1 mest aktive (63,7 %), men nå er handicapkategori 2 nest mest aktive (57,6 %). Golfspillere i Sør-Trøndelag synes å være mest aktive sommerstid ut over golfen (48,2 %); deretter følger Oslo (47,5 %, tab v7d). I vinterhalvåret tar Troms ledelsen (56 %) mens i Oslo som følger deretter, er andelen over 55 prosent (tab v8d).

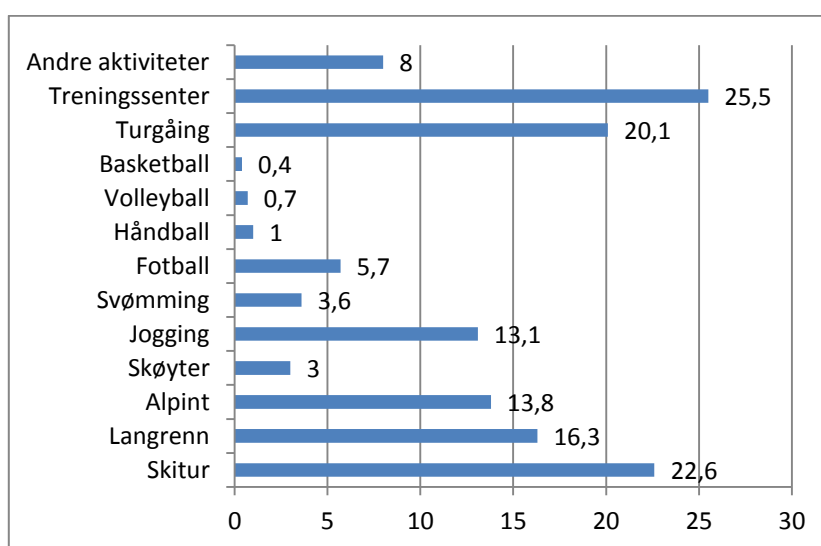
Blant de golfspillerne som oppgir at de på sommerstid er aktive i andre former for fysisk aktivitet i minimum 3,5 timer slik at de blir svette, er turgåing, sykkel og trening på treningssenter de viktigste (se fig 5).

Fig 5: Fysiske aktiviteter utenom golfspill sommerstid, i prosent

På vinterstid er de viktigste aktivitetene vinterstid er trening på treningssenter, skiturer og turgåing (se fig 6).

Fig 6: Fysiske aktiviteter utenom golfspill på vinterstid, i prosent

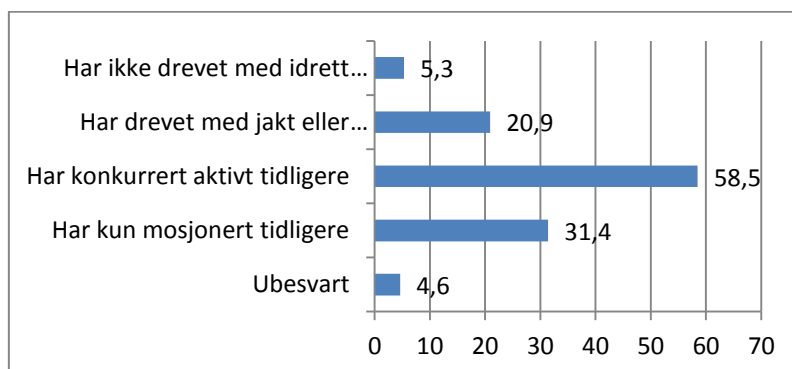

Tallene tyder på at golfspillere som gruppe er ganske fysisk aktive. Et interessant spørsmål er om de også har tidligere idrettserfaring?

Tidligere erfaring med idrett og fysisk aktivitet

Mange har kanskje en forestilling om at golf er for pensjonister som ikke tidligere har vært borte i organisert idrett. Noe overraskende for disse må det da være at norske golfmedlemmer har omfattende erfaring med organisert idrett. Figur 7 viser fordelingen.

Fig 7: Tidligere idrettserfaring, i prosent

Det er verdt å legge merke til at rundt 90 prosent av medlemmene har drevet med idrett og fysisk aktivitet tidligere, om enn i ulike former. Nesten 60 prosent har konkurrert aktivt i andre idretter, mens litt over 30 prosent har kun mosjonert. Litt over 20 prosent har drevet med jakt og friluftsliv.

Hva med kjønnsforskjeller her? Det er langt fler kvinner enn menn som kun har mosjonert tidligere (henholdsvis 50,4 % og 25,9 %). Menn har langt oftere erfaring fra konkurransetidrett (henholdsvis 64,9 % og 36,3 %). Det er også langt fler menn enn kvinner som har erfaring med jakt og friluftsliv (23,6 % og 11,6 %) (tab v9a-d).

I forhold til alder er andelen av de som ikke har idrettserfaring størst i den eldste aldersgruppen (8,6 %). Det samme er tilfellet når vi ser på hvem som har krysset av for at de kun har mosjonserfaring. Over 40 % i eldste aldersgruppe oppgir dette. Den største andelen av de som har konkurrert aktivt finner vi i den yngste aldersgruppen (16-19 år). Her oppgir 76,5 prosent at de har den erfaringen mens i den eldste aldersgruppen er andelen 45,1 prosent (tab v10a-d).

Det er en svak tendens til at det er flere i høyere handicap kategorier som mangler idrettserfaring. I den grad de har erfaring med fysisk aktivitet, har de i større grad kun mosjonserfaring (tab v11a-d). Spillere i lavere handicap kategorier har i langt større grad konkurrert aktivt, f. eks. har 86,5 % av handicap kategori 1 gjort det. Denne gruppen har imidlertid i langt mindre grad enn de andre kategoriene erfaring med jakt eller friluftsliv. Andelen av de som har drevet jakt eller friluftsliv er størst i den eldste aldersgruppen (24,6 %).

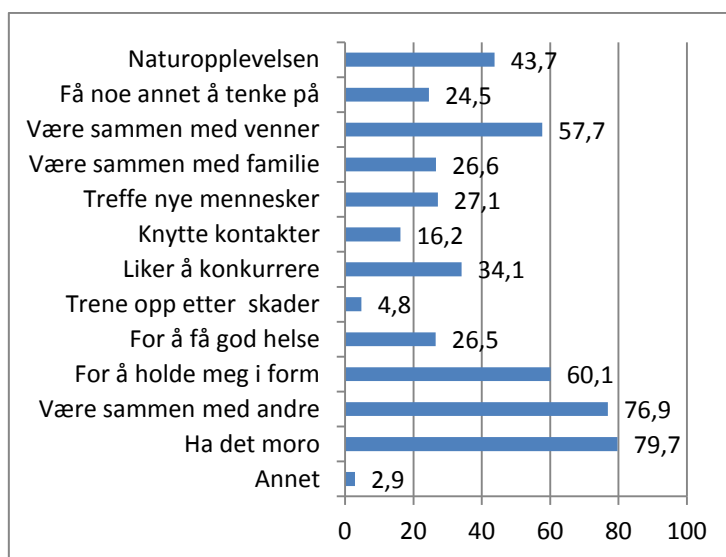
I Møre og Romsdal finner vi den gruppen blant golfspillere som har størst andel av de som ikke har drevet med idrett tidligere (7,6 %). Andelen av de som kun har mosjonserfaring er størst i Vestfold (35,3 %). Den største andelen som har konkurrert aktivt finnes i Telemark (64,7 %). Andelen av de som har erfaring med jakt eller friluftsliv er størst i Finnmark (41,4 %) (tab 12a-d).

Motiver for golfspill

Nesten 80 prosent av medlemmene driver med golf fordi det er moro (se fig. 8) Nesten 77 prosent motiveres av å være sammen med andre (det sosiale aspektet). Litt over 60 prosent spiller golf for å komme i form. I underkant av 60 prosent gjør det for å være sammen med venner. De noe mindre

viktige motivene er «naturopplevelsen» (43,7 %), «fordi de liker å konkurrere» (34,1 %), «treffe nye mennesker» (27,1 %) og være sammen med familie (26,6 %). Men også flere av disse er viktige.

Fig 8: Tidligere idrettserfaring, i prosent

Det er klare forskjeller i motivene for å spille golf mellom kjønnene. For begge kjønnene var det å ha det moro et viktig motiv for å spille golf. For menn var dette likevel langt viktigere enn for kvinner. Over 82 prosent av mennene oppga dette sammenliknet med 71 prosent for kvinnene. For kvinnene var det viktigste motivet det sosiale, være sammen med andre (71,7 %). For menn var dette nest viktigst (78,4 %). Vi skal imidlertid merke oss at det er fler menn enn kvinner som oppgir «det sosiale» som et viktig motiv. Kvinner har kanskje andre arenaer som bedre dekker det sosiale motivet? Mosjon, det å holde seg i form, var viktigere for flere kvinner enn menn (henholdsvis 65,8 % og 58,5 %). Naturopplevelsen var viktig for over 50 prosent av kvinnene sammenliknet med over 40 prosent av mennene. Den største forskjellen mellom kvinner og menn finner vi dels i familiemotivet, helsemotivet og dels i konkurransemotivet. Over 40 prosent av kvinnene oppga det å være sammen med familien som viktig. Kun litt over 22 % av mennene oppga det samme. Over 36 % av kvinnene oppga helse som et sentralt motiv. Nærmere 25 prosent av mennene oppga det samme. Nærmere 38 prosent av mennene liker å konkurrere. Det gjør til sammenlikning nesten 22 prosent av kvinnene (tab v13a-m).

I forhold til alder var det å ha det moro viktigst i aldersgruppen 20-25 år. Her krysset nesten 90 prosent av for det alternativet. Med unntak av aldersgruppen over 70 år, var dette det viktigste motivet. Det viktigste motivet for denne aldersgruppen var å holde seg i form. Over 82 prosent i denne gruppen hadde krysset av for det. Å være sammen med andre, det sosiale motivet, var den nest viktigste for alle aldersgruppene. I den yngste aldersgruppen var imidlertid andelen som ble motivert av det noe over 61 prosent. For de andre aldersgruppene var andelen ca. 75 prosent. Det tredje viktigste motivet var å være sammen med venner. Mellom 50 og 60 prosent hadde krysset av for dette i alle aldersgruppene (tab v14a-m).

Å ha det moro var også viktigst motiv når vi ser det i forhold til handicapkategori. Største andelen finner vi imidlertid i handicapkategori 2 (84,2 %). Den minste andelen framkom i handicapkategori 6 hvor 76 prosent oppga dette. Nest viktigste motiv var, med unntak av handicapkategori 1, å være

sammen med andre, med størst andel i handicapkategori 3 (83,3). Nest viktigste motiv i handicapkategori 1 var kanskje ikke overraskende å konkurrere (77,6 %) (tab v15a-m).

Om vi ser motiver for å spille golf i forhold til fylke understrekes det samme (tab v16a-m). Å ha det moro og være sammen med andre er det to viktigste motivene. Kun små forskjeller mellom fylkene framkommer; forskjeller som ikke må tillegges for stor vekt for nå blir antallet i hver enkelt kategori ganske lite.

Selv om det er visse forskjeller i spørsmålsformuleringene og svaralternativer er det relevant å sammenlikne med undersøkelsen til Breivik m fl (2011). Her var de viktigste motivene for å være fysisk og idrettslig aktiv «Fysisk og mentalt overskudd» (65,7 %) og «Forebygge helseplager» (63,2 %). Helsemotivet var ikke like framtreddende hos golfmedlemmene. Bare 26,5 prosent krysset av for «Å få god helse» i vår undersøkelse. «Å ha det gøy/moro» oppga 38,9 prosent av respondentene i Breiviks undersøkelse som motiv. Tilsvarende i denne golfundersøkelsen var tallet 79,7 prosent. En betydelig forskjell. Også motivet «Konkurrere/måle krefter» var ganske forskjellig med henholdsvis 7,4 prosent i Breiviks undersøkelse og 34,1 prosent i vår. Sagt på en annen måte: de norske golfspillere motiveres av litt andre grunner enn den norske befolkning generelt. Det er tankevekkende.

Personlige kostnader

Som nevnt tidligere er det enkelte respondenter som har oppgitt til dels svært høye kostnader som de har i forbindelse med golfen. Dette trekker utvalgets aritmetiske gjennomsnitt opp sammenliknet med medianen for det samme utvalget. Vi har likevel valgt å presentere det aritmetiske gjennomsnittet i denne teksten.

Tabell 4: *Gjennomsnittlige kostnader ved å spille golf (i kr.)*

Utgiftsposter	Kvinner	Menn	Utvalget
Medlemskap	3866	4120	4062
Andel/aksje	813	958	925
Greenfee	2159	2901	2734
Utstyr	1114	1715	1580
Klær/sko	1055	1005	1017
Mat/drikke	707	1116	1024
Startavgifter	396	464	449
Reise/transport	2626	3406	3231
Andre utgifter	407	582	543
Totalt	13143	16267	15565

Tabell 4 viser at den største utgiftsposten ved golf er medlemskap (høyre kolonne «Utvalget»). Den norske golfspilleren bruker i gjennomsnitt per år kr 4063 på dette. Deretter følger utgifter til reise/transport kr 3231 og greenfee med kr. 2734. I gjennomsnitt brukes det kr 1580 på utstyr, kr 1024 på mat og drikke, kr 1017 på klær og sko. De minste utgiftspostene er kr 925 på andel/aksjer, kr 543 på andre utgifter og startavgifter på kr 449. Totalt bruker den norske golfspilleren i gjennomsnitt kr 15 565 på golf per år.

Tabell 4 viser også at menn bruker noe mer penger på golf enn kvinner, henholdsvis kr 16 267 og kr 13 143. Menn bruker i gjennomsnitt mer enn kvinner på alle kostnadskategoriene, unntatt klær. I forhold til alder er det aldersgruppene 40-54 og 55-69 som bruker mest penger på golfen (tab v17a). Imidlertid er forskjellene mellom aldersgruppene overraskende liten. Det er i første rekke utgifter til medlemskap, andeler og greenfee som er høyere for i disse gruppene sammenliknet med de andre aldersgruppene, noe som ikke er overraskende i og med at det er differensierte priser på medlemskap og greenfee rundt om på klubbene. For de andre utgiftspostene er utgiftene forholdsvis like. Ser vi på utgiftene i de ulike handicapkategoriene ser vi et tydelig mønster (tab v17b). Det er handicapkategori 1, og delvis 2, som har de høyeste utgiftene og handicapkategori 5 og 6 som har de minste. Størst forskjell er det på utgiftspostene startavgifter og reise/transport. Her er forskjellene til dels betydelige. Vestfold er det fylket med størst utgifter til medlemskap (kr 5199), mens Finnmark har lavest (kr 1612). Det er den eneste utgiftsposten hvor forskjellene er spesielt store (tab v17c). For de andre utgiftspostene er det visse forskjeller, men ikke i retning av at fylke skal være noen sentral faktor.

Det er vanskelig å finne sammenliknbare tall for befolkningen generelt og andre organiserte idretter spesielt. Det var nylig oppslag i VG¹¹. Med referanse til *Sporting Goods Intelligence* bruker nordmenn i gjennomsnitt 405 € på sportsutstyr. Det tilsvarer ca. 3000 kr. Om vi sammenlikner dette med golfspillernes utgifter til «utstyr» og «klær og sko» kommer vi fram til omtrent samme beløpet (kr 2597).

En mer systematisk analyse av kostnadene ved fysisk aktivitet og trening kommer fra Statistisk sentralbyrå (Vaage 2009). Basert på data fra Levekårsundersøkelsene i 1997 og 2007 kommer analysen blant annet inn på personlige utgifter befolkningen har i forbindelse med trening. De som er fysisk aktive, dvs. minst en gang i måneden, har en utgift på 2 600 kr per år til trening. Dessverre vet vi ikke eksakt hva som ligger av utgiftsposter bak denne summen. Det gjør det vanskelig å sammenlikne med de tallene vi har presentert for golfspill. Vi vet f eks ikke om tallene inkluderer reise-/transportkostnader. Tallene blir ytterligere problematisk å anvende i en sammenlikningshensikt når de fordeles på ulike former for idrett og fysisk aktivitet. I SSBs undersøkelse framkommer det at ishockey, squash, håndball og golf er de fysiske aktivitetsformene som representerer de største utgiftene. Ishockey innebærer utgifter på over 7 000 kr, squash ca. 6 600 kr, håndball ca. 6 500 og golf ca. 6 400. Ikke overraskende er «rask gange» den aktiviteten som innebærer minst utgifter med ca. 2 300 kr. Det er imidlertid flere problemer med disse tallene. Før det første er det noe uklart hva som er inkludert i regnskapet. Det sies «*Vi skal videre se på utgiftene folk personlig har til utstyr, medlemsavgifter eller lignende i forbindelse med trening eller mosjon. Her tas utgifter til sportsutstyr, treningsstudio, bruk av sportsanlegg, utøvelse av fysisk aktivitet også med*» (Vaage 2009 s 42). Mer eksakt hva som ligger i dette opplyses ikke. Det er ikke spesifisert i

¹¹ VG mandag 22. okt. 2012

detalj hvilke utgiftsposter som er inkludert og hva respondentene faktisk har oppgitt på hver av disse. Det andre problemet er at SSB har her tatt generelle utgiftene folk har hatt i forbindelse med trening og fysisk aktivitet og koblet til de grener de har deltatt i. F.eks. har de «... sett på de generelle utgiftene de som har spilt golf har hatt osv.» (Vaage 2009 s 45). Vi får dermed ikke rede på hva golfspillet alene representerer av utgifter. For det tredje skiller det ikke mellom organisert, egenorganisert og kommersielle tilbud. Det blir å sammenlikne likt med ulikt, f. eks. golf og rask gange. For å delta i organisert idrett som golf må det betales medlemsavgift. Det trengs ikke i uorganisert idrett som å gå raskt for å mosjonere. Derimot må de som benytter kommersielle tilbud en treningsavgift som bl. a skal dekke både etablerings- og driftskostnader (kostnader i forbindelse med bygging og innredning av lokaler, lønn og avgifter osv.). Dette inngår sjeldent i medlemsavgiften i organisert idrett. Her sørger spillemidlene for dekning av utgifter til bygging av anlegget, mens kommunen i mange tilfeller dekker driftsutgiftene eller driftsunderskuddet ved anlegget. Trenere og instruktører er ofte frivillige og belaster ikke klubben og dermed heller ikke medlemmene.

Andre forhold

Som nevnt i metoddelen har den norske golfspilleren i utvalget et gjennomsnittlig HCP på 34,4. Gjennomsnittet for kvinnene i utvalget er 37,6 og for menn 27,3 (tab v18a-c). Det er små forskjeller i handicap mellom aldersgruppene. Gruppen 40-54 år har lavest hcp med 28,3, mens gruppen 16-19 år har høyest med 33,3. Også i forhold til fylke er forskjellene i hcp små. Østfold har lavest hcp (27,8) mens Finnmark har høyest (38,0).

Nesten 90 prosent av medlemmene bruker egen bil til å komme seg til golfbanen. I overkant av 6 prosent kjører med andre spillere (tab v19a-c). Dette gjelder for begge kjønn selv om kvinner i noen grad oftere enn menn kjører med andre (henholdsvis 8,2 % og 5,7 %).

I gjennomsnitt kjøres det 46 km for å komme til og fra golfbanen (tab v20a-d). Menn kjører i gjennomsnitt litt lenger enn kvinner (46,8 km vs 45,6 km). Aldersgruppen 26-39 år kjører lengst (62,4 km) mens aldersgruppen over 70 kjører kortest (33,9 km). Handicapkategori 2 kjører lengst (66 km) og handicapkategori 5 kortest (39,4 km). I forhold til fylke kjøres det lengst i Finnmark (111 km) og kortest i Nord-Trøndelag (25,4 km).

I gjennomsnitt er den norske golfspilleren nesten 9 dager på reise i forbindelse med golfturer til utlandet (tab v21a-d). Kvinnene er på reise i gjennomsnitt 10,5 dager, mens mennene er ute og reiser 8 dager. I forhold til alder er aldersgruppen over 70 den mest reiseaktive med litt over 16 dager. Minst antall reisedager til utlandet finner vi i aldersgruppen 26-39 år (3,6 dager). Ikke overraskende er det handicapkategori 1 som reiser mest med 19 dager og handicapkategori 6 minst med 2,4 dager. Golfspillere i Troms reiser mest (12,4 dager) til sammenlikning med spillere i Sogn og Fjordane som reiser minst (5,7 dager).

Konklusjon

I denne rapporten har vi forsøkt å beskrive den norske golfspilleren på bakgrunn av de svar som ble gitt i forbindelse med medlemsundersøkelsen 2011. Vi har valgt å anvende aritmetisk gjennomsnitt på de verdiene som respondentene har krysset av for i spørreskjemaet. De ulike svarene er også fordelt på variabler som kjønn, alder, handicapkategori og fylke for å få fram mulige forskjeller.

Den norske golfspilleren er ut fra de presenterte tallene en mann, ca. 48 år, med god utdanning og god inntekt. Han har vært medlem i 8 år og spiller med et handicap på 30. Vedkommende bor i

Akershus og spiller en 9-hulls og en 18-hulls runde i uken i sesongen. Sesongen varer 5-7 måneder. Den norske golfspilleren er også fysisk aktiv utenom golfen, både sommerstid og vinterstid. Tidligere erfaring med ulike former for fysisk aktivitet og idrett er også et kjennetegn. Det å ha det moro er det viktigste motivet for de fleste. I gjennomsnitt bruker den norske golfspilleren i overkant av 15 000 kr på golfen.

Sammenliknet med funn fra andre undersøkelser skiller den norske golfspilleren seg ikke nevneverdig fra deltakere i norsk organisert idrett generelt, verken ut fra sosiale bakgrunnsvariabler eller andre karakteristika. Vi har imidlertid et inntrykk av at den norske golfspilleren er mer fysisk aktiv enn medlemmer i andre store særforbund. Dette kan likevel ikke sies for sikkert siden det ikke foreligger noen detaljerte studier av dette. Det hadde vært ønskelig om andre særforbund gjennomførte tilsvarende medlemsundersøkelser som det Norges Golf forbund her har gjort.

Referanser

- Bergsgard, N. A. (1993). *Krafttak og eleganse - en kulturanalyse av klasseforskjeller innen idrettsfeltet [Power and elegance - a cultural analysis of class differences on the sport field]* University of Oslo, Oslo.
- Breivik, G., Sand, T. S., Rafoss, K., Tangen, J. O., Thorén, A.-K. H., Bergaust, T. E., et al. (2010). *Fysisk aktivitet: omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet* (Vol. 2010:10). [Alta]: HIF.
- Enjolras, B., & Wollebæk, D. (2010). *Frivillige organisasjoner, sosial utjevning og inkludering*. Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Kleppen, H. (1998). *Golf: den eventyrlige sporten*. Oslo: Aschehoug.
- Melbye, L. (2009). *"Hekta på golf"*. Lillestrøm: Høgskolen i Akershus.
- Ottesen, H. M. (2007). *Mosjonistgolf og fellesskap*. Oslo: [H.M. Ottesen].
- Rafoss, K. (2007). *Idrettsanlegg i Nordland - En kartlegging og analyse av brukere av Skjomen Golfpark*. Alta: Høgskolen i Finnmark.
- Sæther, E. (2006). *Golf, en folkesport i Norge?: en empirisk undersøkelse av golfspillere på Sørlandet*. E. Sæther, [Trondheim].
- Tangen, J. O. (2005). *Golfens rykte - norsk golfs vekst og spredning*. Høgskolen i Telemark.
- Tangen, J. O. (2010). 9 hull til bedre helse. In N. Golfforbund (Ed.). Oslo: NGF.
- Tangen, J. O. (2012). *Golfens helseøkonomi - Skisse til en samfunnsøkonomisk analyse av golfens helseeffekter*. Bø i Telemark: Høgskolen i Telemark.
- Tangen, J. O., & Istad, R. M. (2012). The Spread of a Rumour - the Growth and Diffusion of Golf in Norway. *European Journal for Sport and Society*, 9(1+2), 81-104.
- Vaage, O. F. (2009). *Mosjon, friluftsliv og kulturaktiviteter - Resultater fra Levekårsundersøkelsene fra 1997 til 2007*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.